

# De Heraut

van de

## Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1831 (Staatsblad N°. 124).

Zondag 5 September 1897. N°. 1028.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden f1.50. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent. Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaars, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam. Advertenties: van 1 tot 6 regels 80 Cent; voor elk regel meer 15 Cent. Aanvragen en vermelding van leidingen en Verlagen in 10 Cl. p. regel.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de gemiddelden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan den Uitgever J. A. WORMSER, Bureau N. Z. Voorburgwal 44, te Amsterdam. Inzendingen die later dan Donderdag v. namiddags te 12 uren worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

### „De wereld zou het hare liefhebben.”

Indien gij van de wereld waart, zoo zou de wereld het hare liefhebben; doch omdat gij van de wereld niet zijt, maar ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld. Joh. 15: 19.

De diepste toon van het Evangelie is de vertroosting, die opkomt uit het Goddelijk mededoogen met het in zonde verzonken schepsel. God heeft de gevallen wereld lief. Zoo lief, dat Hij, om die wereld te redden, zijn eengeboren Zoon gaf, en hem overgaf in den dood.

Hij heeft die wereld lief, niet omdat ze gevallen, maar omdat ze zijn wereld is. En toch ligt juist in dat gevallen zijn der wereld het uitloeken van een hooger graad van Goddelijke liefde.

De liefde waarmee God de wereld lief heeft na den val, is sterker, is wonderbaarder, is aanbiddelijker dan de liefde waarmee Hij haar liefhad na de schepping.

Na de schepping was het de opperste Kunstenaar en Bouwmeester, die zag dat zijn werk goed was, en om die innerlijke deugdelijkheid de wereld liefhad met Goddelijk welbehagen.

Maar na den val spreekt in de liefde Gods voor die wereld een heel andere toon, de toon van het harte Gods.

Ontferming is meer dan scheppende Almachtigheid; in het Goddelijk mededoogen met wat ellendig werd en verloren is, trilt een veel dieper liggende snaar van de Liefde die God zelf is.

En daarom dat God de wereld, de in zonde verzonken wereld, nog liefheeft, is ons meer dan de psalm der Schepping, het is ons de Blijde boodschap, het jubellied des Evangelies.

Ons eigen hart zegt het ons. Immers dieper dan de aanbidding van Gods Almachtigheid, komt de aanbidding die ontfermende Liefde ons op uit den verborgensten schuilhoek van ons menschenhart.

Maar let wel: Zoo lief heeft God, naar luid van het Evangelie, die gevallen wereld. Tot u daarentegen wordt door dat zelfde Evangelie gezegd: „Hebt de wereld niet lief.” En er wordt bijgevoegd: „Zoo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is in hem niet.”

Schijbaard tegenstrijdig. De liefde des Vaders is, dat Hij de wereld liefheeft. Maar gij moogt ze niet liefhebben. En als gij ze nochtans liefhebt, is de liefde des Vaders niet in u.

Een spel van woorden, zult ge zeggen. „Wereld” de ééne maal in gansch anderen zin bedoeld, dan in het u toekomend verbod. Als ge hoort dat God „de wereld” liefheeft, is ze bedoeld als „zijn schepping”; en wanneer u het liefhebben der wereld tot zonde wordt gerekend, is gemeend de zondige geest die in de wereld heerscht.

En dit is ook zoo. Maar het blijft dan toch beide malen hetzelfde woord, en achter die eenheid van uitdrukking schuilt dan toch een eenheid van gedachte.

Het is toch beide malen gezegd van diezelfde wereld, zooals ze verdoemelijk voor God ligt.

En dat, terwijl God die verdoemelijke wereld liefheeft, gij ze niet moogt liefhebben, op straffe van de liefde des Vaders te verliezen, toont dat het verschil hier niet in die wereld, maar tusschen God en u ligt. Als God die wereld liefheeft, gaat er een verzoenende, een verlossende, een heilige kracht van God op die wereld uit; maar als gij haar liefhebt, gaat er een onheilge, een demonische, een doodende werking op u van die wereld uit.

God staat buiten, God staat boven, God staat tegenover die verdoemelijke wereld, ook als Hij ze liefheeft.

Gij daarentegen zijt aan die wereld verwant, vormt er een deel van, en kunt haar daarom niet liefhebben, of ge raakt onder haar, en wordt door haar vergiftigd.

De liefde Gods moet die gevallen wereld aantrekken, of ze is weg. Wat u daarentegen te doen staat is juist, dat ge met die wereld zult breken, en wie niet met haar breekt, dien smooit ze in haar doodelijke omarming.

De zonde der engelen was, dat ze hun beginsel niet bewaard en hun eigen woonsteds verlaten hadden.

Ze hadden van God hun stand, hun

plaats, hun roeping ontvangen, en waren door Hem bij hun schepping gesteld in die juiste verhouding, waarin ze en tot hun God en tot de overige schepselen van hun God staan moesten.

En dien stand nu, dien hebben ze niet bewaard, die eenig juiste plek en plaats hebben ze verlaten, en zoo zijn ze in valsche verhouding tot God en alle creaturen komen te staan.

Dat was hun zonde.

Als de starren aan het firmament eigenwillig uit haar stand konden wijken, en haar banen konden verlaten, zoodat de zon alle planeten losliet, en afwierf naar een gansch andere plek onder de gewelven des hemels, dan zou dit de zonde der starren weren, en de verwoesting in het firmament algemeen zijn.

En dit nu, wat de starren niet kunnen doen, dat hebben de engelen gedaan, en ze hebben de wereld in hun val meegetrokken.

Van de door God hun aangewezen banen zijn ze afgeweken, en hierdoor hebben ze de ordeningen van Gods geestelijk firmament ganschelijk verstoord.

En zoo nu was ook aan de wereld door God haar stand, haar plek en plaats, haar roeping van Gods wege aangewezen, en in die verhouding, in die aangewezen betrekking tot haar God, had ze moeten blijven staan.

Maar, met de algedoode engelen, week ook zij uit.

Ook zij vervalschte haar verhouding tot God. Ze koos een door God verboden baan des levens.

Dat was haar zonde.

En nu is hierin de liefde Gods, dat God, door en in Christus, die wereld terugleide naar haar oorspronkelijke scheppingsstand, en hierin wordt de raad der verlossing verheerlijkt, dat de Liefde Gods deze wereld weer terugtrekt naar de haar aangewezen baan, om in eeuwigheid nimmermeer uit die van God haar voorgeschreven baan te wijken.

God heeft zijn stand buiten de wereld, en kan ze daarom door zijn liefde terugtrekken.

Maar gij zijt in die wereld. Gij hebt deel aan haar schuld, deel aan haar zonde. Van nature is uit haar uw oorsprong.

Haar liefhebben, zou voor u dus zijn, met die wereld steeds verder afdoelen.

En daarom geldt het voor u: hebt die wereld niet lief.

Zij er breuke tusschen haar leven en uw leven.

En als ge dan niet in haar, maar in God door het geloof uw steunpunt neemt, ja, dan zult ook gij haar zegenen kunnen, mits niet met een eigene liefde, maar als dienend instrument van de ontfermende liefde uws Gods.

Hoe ge nu hierin staat, laat de wereld zelve u merken.

Zelfmisleiding is ten deze onmogelijk, want God gebruikt de wereld, om het u met gewisse zekerheid aan te zeggen, hoe tusschen God en haar uw stand is.

Ook die wereld toch heeft lief, en dus haat ze ook; en natuurlijk heeft ze alleen lief wat uit haar is, wat haar dient, wat haar rijk sterkt; en haat ze omgekeerd al wat tegen haar ingaat, haar geest weerstaat, en aan haar rijk afbreuk doet.

Heeft nu de wereld u lief, spaart ze, eert ze, kroont ze u, dan is dit het onduidelijke bewijs, dat gij haar liefhebt.

Gaat ze daarentegen omgekeerd tegen u in, ziet ze in u een gevaarlijk tegenstander, en achtervolgt ze u daarom met haar spot, en smaad, en kruis, dan toont ze als bij instinct te gevoelen, dat ge haar geest vijandig zijt, en haar de oude, zondige liefde hebt opgezeigd.

Dan zijt ge op den goeden weg. Dan is er in u overwinnende geloofswerking.

Aanders toch zou de wereld u niet uitwerpen, maar u als een der haren liefhebben.

Wee u, zegt daarom de apostel, zoo alle menschen wel van u spreken, u aldus afnemen van de zware verzoeking, die er in ligt, om als kind van God algemeen gezien, door de menigte geëerd, en als een lief en bruikbaar mensch gevierd te worden.

Ongetwijfeld treedt niet ieder kind van God zoo in het oog loopend op den voorgrond, dat „de wereld” zich op groote schaal met hem inlaat, en het der moeite waardig keurt, hem met haar haat te achtervolgen.

Maar hoe bescheiden ook onze plaats in de wereld zij, ook in die engere omgeving komt toch ieder belijder en elke belijder van den Christus met de wereld in aanraking, en wie dan geestelijke

voelhorens heeft, merkt terstond, of men met zijn belijdenis van den Christus rekent en er aanstoot aan neemt, of wel dat de wereld blijbaar denkt: „Nu, ja, die man, die vrouw loopt wel met de geloovigen, maar zoo hindert het ons niet; op die manier zijn ze ons zoo goed als een onzer.”

Dat streelt dan, het heeft iets zoets, iets bekoorlijks, als we merken, dat de buitenwacht in weerwil van ons geloof, ons toch ophemelt en voor het leven alleszins bruikbaar keurt; en meer dan één, die eens tijden van beziel geloof gekend had, heeft zich door dien wierookwalm der wereld, helaas, in slaap laten wiegen, en is zoo van lieverleê in de wereld met de wereld mee gaan doen.

Dat brak dan de zenuw van zijn kracht; hij gleed achteruit; en verachtering in genade was de ongemerkte straf voor deze valsche wereldliefde; want de Heere onze God is een ijverig God, jaloeersch, heiliglijk jaloeersch op de liefde zijner kinderen.

En daarom, wie het zoo lachend en spelend, met de wereld kan vinden, die vindt zijn God, ook al buigt hij zijn knieën nog, in de zielsgemeenschap niet meer.

Dit ziende, slaat een ander dan weer in het andere uiterste over, en schijnt er op uit te zijn, om door opzettelijke stroefheid en stramheid de wereld te verbitteren.

Als of wrevel, dien we door stroefheid en stugheid tegen ons opwekken, ooit iets met den smaad, om Christus’ wil gedragen, gemeen had, ja, alsof het Evangelie het ons niet veel eer ten plicht stelde, om ons aangenam te maken aan aller conscientie.

Nee, smaad om Christus’ wille draagt ge dan eerst, als de wereld zich tegen u keert niettegenstaande ze zich tot u aange trokken gevoelt om uw nobelen zin, om uw dieneende liefde, om uw rechtschapenheid van karakter, om uw minzaamheid en om het opbloeien van het u door God geschoonken talent.

De getuige van Christus in en tegenover de wereld is niet de dusgenaamde „pilaarbijter”. Maar als de lieden der wereld, onder malkanderen van u sprekende, zeggen „dat het zonde van u is, dat ge zoo u dwepen zijt, want dat er anders best met u ware op te schieten, maar dat ze nu wel tegen u moeten ingaan”, dan ja, hebt ge „de eere Christi” met „den smaad der wereld” in uw optreden op apostolische wijze vermeld.

Op de uitgangen des harten, op den voorstel waaruit uw leven opwaart, op de beginselen, die uw leven richten en sturen, komt het aan.

Den man nu die geen beginselen heeft, of er mee speelt en silt, naar eerezucht of belang het raadzaam maken, dien veracht de wereld, en ze loopt hem voorbij. Hem, die wel den naam heeft van „geloovig” te zijn, maar die op het stuk van beginselen gedurig met haar tegen de „geloovigen” gemeene zaak maakt, dien acht ze wel even weinig, maar ze gebruikt hem als het beste instrument om de macht van het geloof ten onder te houden.

En dan eerst waakt de wereld in bittere ernst, tot soms met verbeten woede, tegen u op, zoo ze merkt, dat gij niet maar den Christus belijdt, maar dat het u met uw belijdenis ook meenen is, en dat ge niet alleen op geloofsgebied, maar ook in zake van uw kerkelijk, uw maatschappelijk en uw staatkundig leven, onder de drijfkracht van een beginsel staat, dat u elk sluiten van akkoord of vrede met de wereld, kortweg, om Christus’ wille verbiedt.

En het is zoo, dat maakt het leven dan soms bang; dat perkt u in; dat kan u schreiende teleurstelling berokkenen. Maar dan is de vertroosting ook zoo rijk en zoo schoon, wijl dan de smaad der wereld u een toetssteen van valsche en ware genade kan worden.

Immers, als de wereld u waarlijk den rug toekert, dan kunt ge niet meer van de wereld zijn.

Aanders zou de wereld het hare hebben liefgehad.

### Niet de Pers.

In de Friessche Kerkbode schrijft K. te L. over „Een juk opleggen”, het volgende:

Een Farizeër, die geloovig wordt, is bijna altoos een gevaarlijk mensch.

Want wel behaagt het God den Heere soms een Farizeër zoo grondig te bekeeren, dat er van den ouden wettenen zurendes letterlijk niets meer overblijft, en zulk een dan als een Paulus een der ijverigste voorvechters der Christelijke vrijheid wordt, maar dat is een uitzondering.

Gelijk men wel eens zegt, dat een Jood, die bekeerd wordt, toch altijd een Jood blijft, zoo kan men ook zeggen, dat een Farizeër, die geloovig wordt, daarom nog niet ophoudt een Farizeër te zijn.

En indien dit Farizeïsme zich nu alleen daarin openbaarde, dat men voor zichzelf allerlei geboden en inzettingen hield, die geen geboden van God maar van menschen zijn, dan zou dit wel voor eigen geestelijk leven en, nadeel wezen, maar nog niet zulk een gevaar opleveren voor Christus’ gemeente op aarde.

Doch dit is niet zoo. In het Farizeïsme zit nu eenmaal als grondtrek de behoefte om als zedemeester op te treden en diezelfde menselijke geboden en inzettingen, die men ter goeder trouw voor Gods wil houdt, ook anderen op te leggen.

Of gelijk de Apostel Petrus op de eerste algemeene Synode te Jerusalem het reeds zoo scherp karakteriseerde, zulk geloovig geworden Farizeër probeeren altijd, „een juk op den hals der discipelen te leggen”.

Zeker, elk discipel heeft een „juk” te dragen. Het juk van Christus, dat zeer licht is en de ziel van vernedering nooit doet berispen.

Maar zulke ijverzaars voor de wet hebben aan dat lichte en zachte juk niet genoeg. Er moet nog een ander juk bij: een juk, dat nog wij, noch onze vaders hebben kunnen dragen.

En we hem, die het waagt tegen dit drijven der „geloovig geworden Farizeërs” in te gaan.

Straks wordt hij verklaard van laterlijke dingen te hebben gesproken tegen Mozes en de heilige plaatsen.

En indien men hem al niet steenigt, buiten de Synagoge geworpen wordt hij zeker.

Lees zelf maar eens na wel een tegenstand, om niet te zeggen vervolging de Apostel Paulus te verduren had van dit Christelijk Farizeërdom in zijn dagen.

Zou dit Farizeïsme in onze dagen uitgestorven zijn? Men hoort bijna nooit van den kansel of in onze Christelijke pers er tegen getuigen. Het is alsof een taal, gelijk Paulus in zijn dagen gebruikte en Petrus op de Synode te Jerusalem hooren liet, thans overbodig geworden, omdat de gemeente van dit oude Joodsche Farizeïsme niets meer te duchten heeft. Of zou het misschien kunnen zijn, dat deze woekerplant zoo breed haar takken en wortels had uitgespreid op onze Christelijke erve, dat de moed ontbrak om tegen haar te getuigen, ook al gaat men onder haar ook nog zoo gebogen? Durft men het Paulus’ martelaarschap, het smartelijkste, omdat het van broeder komt, niet meer aan?

Dit eenste toch vast, dat dit Christelijk Farizeïsme niet geschild moet worden bij de wereld; al evenmin bij allerlei ketterische secten en afdoelende leeringen, en dat indien het nog bestaat, het juist schuil moet onder de streng geloovigen. Een Farizeër rondt nooit, gelijk onze vaderen zeiden, per defectum maar per excessum. Niet door te weinig, maar door te veel te willen doen voor de wet Gods. Als het nog leeft, dan moet het dus niet verre te roeken zijn. Het is een woekerplant, die alleen om den edelsten stam haar armen heenslaat.

Dit geloovig Farizeïsme heeft een edelen trek. Met eigengerechtigheid, een zalig willen worden door eigen goede werken, heeft het niets te maken. Wie op dat standpunt staat is wel een Farizeër, maar een geloovig Farizeër. Wie geloof weet, dat alleen in Christus onze zaligheid te vinden is.

Farizeër betekent dan ook eigenlijk een „afgekeerde”. Een man, die zich afsondert van de wereld, die in alles toonen wil, dat hij tot het Israël Gods behoort en voor niets banger is dan voor het gevaar, dat de grens zal uitgeslecht worden tusschen de wereld en het Christelijk leven.

Er zijn er ten allen tijde in de gemeente, die evenals de kleine jongens op straat, liefst op het uiterste kante van den wal loopen, om te zien hoever zij gaan kunnen, zonder in het water te vallen. In kleeding en levenswandel onderscheiden zij zich nauwelijks van een „niet” wereldsch mensch. Zij zullen nooit vragen of een zaak bevorderlijk is aan de eere Gods of dient tot stichting van den naaste, maar of het met de uiterste grens van Gods gebod nog bestaan kan, dat zij het doen. Het woord van den Apostel: beproeft alle dingen en behoudt het goede, wordt door hen wel wat al te letterlijk opgevat wat het eerste deel betreft, terwijl het zeer de vraag is, of uit dat vele proeven iets goeds voor hun geestelijk leven overblijft. Elk gebod Gods is rekkelijk en zij zullen liefst zoover aan het elastischen koord trekken, dat zij met een vinger nog het gebod vasthouden om met de andere hand de wereld te kunnen grijpen. Derzaken zijn bij de wereld geëerd als verdwaagden, onbekwame Christenen, met wie men niets aan te praten kan. Maar Gods Kerk bedreigen zij met het ontzettende gevaar van een wereldsch geest in de gemeente te brengen en door wereldgelijkvormigheid Gods zwakke kinderen te bederven.

Lijnrecht tegenover derzaken staat de „geloovige Farizeër”, die door weeronstuit vervalt in een ander uiterste. Uit vrees van wereldgelijkvormigheid, vervalt hij in wereldmijding. Niet alleen loopt hij niet op het kante, maar hij zet midden op straat paaltjes en staketsels, opdat ieder zou zien, dat hij een „afgezonderde” is, die van de boze wereld mijlen ver verwijderd is. Aan Gods gebod heeft zulk een niet genoeg; dat gebod moet nog aan alle zijden beschermd worden door menselijke inzettingen, om voor overtreding van ’s Heeren wet te zorgen. Zelfs het meest onschuldige vermaak, als het maar naar de wereld reikt, wordt tot zonde gemaakt. En de enge weg ten leven wordt ten slotte zoo nauw gemaakt, dat alleen wie zoo spreekt en zoo gekleed gaat en zoo leeft als deze broeder of zuster ten hemel zal ingaan.

Van de Christelijke vrijheid blijft op dit standpunt zelfs geen spoor meer over. Gebod op gebod en regel op regel verstaat het ware geestelijke leven. Men staat niet meer onder het Evangelie, maar onder de wet. En het dienen Gods uit dankbaarheid als aangenomen kinderen wordt veranderd in een slaatsche vrees, waarmede diensteucht zijn meester ontziet, maar waarbij de liefde ontbreekt.

Een enkel voorbeeld uit vroeger en later tijd moge toelichten wat hiermede bedoeld wordt.

God de Heere verbiedt in Zijn Woord zijn heiligen Naam te misbruiken. En wie hoort, hoe die Naam misbruikt wordt in de kringen der wereld, hoe lichte geloovigen met allerlei basterdyloeken daaraan mededoen, begrijpt de heilige verontwaardiging, die ten allen tijde Gods teedere kinderen bij het hooren van dat misbruik aangreep.

Vandaar dat de Farizeër in Christus dagen eenvoudig bepaalde, dat de naam „Heere” nooit mocht gebruikt worden, zelfs niet in het gebied, dan kon er althans van „vloeken” geen sprake zijn.

Waar God zeide: Gij zult mijn naam niet misbruiken, daar maakt de Farizeër er van: Gij zult mijn naam niet gebruiken. En dit is zoo sterk doorgedrongen onder Israël, dat tot op dezen dag geen Jood, den naam Heere in het Hebreeuwsch zal wagen uit te spreken.

God de Heere verbiedt in Zijn Woord, dat geloovigen met ongelooovigen huwen zullen en wie niet, hoe vaak Christelijke jongedochters toch dit bevel overtreden, gevoelt wel, hoe noodzakelijk het is, tegen dit kwaad te waarschuwen.

Maar den Farizeër in de dagen der kerkhervorming was dit niet voldoende. Wanneer van een ongelovig echtgenoot één bekeerde was, moest deze van dat oogenblik af alle gemeenschap met den ongelovigen mijden. Al werd het huwelijk uitwendig niet verbroken, men leefde naast elkaar als vreemden. Terwijl God de Heere toch alleen als eisch stelde, dat men geen ongelovige zou trouwen, maar niet, dat in een dergelijk huwelijk, voltrokken zijnde, de beide partijen als man en vrouw zouden leven.

En nu in onze dagen?

Menigeen, na bekeerd te zijn geworden, kent een tijd, dat hij alle goud en silver aflegt. Vroeger waren dat afgoden naar zijn ziel aanhang. Nu leert hij intien het gevaar dat ook in die afgoderij lag en wil er daarom geheel mee breken. En metterdaad mocht menig Christen, die zoo weinig aan de armen geeft en zooveel opoffert aan gouden oorsiers en ringen enz. zichzelf wel eens afvragen of de „afgod van het goud” hem niet in gevaar brengt van het hoogste te vergeeten.

Maar de geloovige Farizeër is met dat voorbeeld niet tevreden. Straks wordt ieder, die nog goud draagt, al is het een huwelijksring, verdacht van een wereldling in zijn hart te zijn. Want een echt bekeerd mensch, doet aan zulke wereldsche ijdelheden niet meer.

Wie vroeger veel aan den sterken drank offerde en het gevaar van dronkenschap ontdekte, komt er wel door genade toe, om alle gebruik van alcohol te laten varen. Uitmendend, wanneer dit geschiedt voor zijn eigen personeel. Maar gewoonlijk is men daar mede niet tevreden. Aan een ieder wordt als eisch gepredikt, dat men bier en wijn mijden zal als waren het gaven des duivels in plaats van gaven Gods. De blauwe knoop wordt een kenmerk van het echte Christendom.

En bij deze beide voorbeelden geldt het dan nog een strijd tegen werkelijke gevaren, die ons volleven bedreigen en verwoesten.

Maar wat er van te zeggen, als deze geloovige Farizeërs ook al oordeelen gaan, dat een witte das en hooge hoed, een neepjesmuts en zwarte omagdoek het eenig passende gewaad voor een Christen mensch zijn, en dat wat lichter hoofddeksel of wat kleiner kled wereldschgeindheid verraden?

Wat te zeggen, wanneer deze „geloovige Farizeërs” een predikant met een baard voor een kind des Boozers houden en meenen aan de gladijheid van kin te kunnen zien of iemand al bekeerd is of niet?

Wat te zeggen, wanneer deze „geloovige Farizeërs” — maar vult gij zelf het lijfje maar in met al de eigenaardige bekrompenheden, die aan elke strek en dorp van ons land eigen zijn.

Indien men al deze wetten en inzettingen alleen op zich zelf toepaste, men kon het in deze geloovigen nog dragen. Maar dat is niet zoo. Het wordt altoos als een juk op ander schouder gelegd, ieder moet er zich aan onderwerpen.

O waar is de Paulus’ geest in onze dagen, die het weer eens opneemt voor de vrijheid der Christelijke conscientie. Die het ons weer eens predikt, dat alleen Gods Woord te beslissen heeft, en niet wat broeder A of zuster B voor zonde houdt.

Niet om daarmee een wereldsche losbandigheid in de hand te werken of de tucht van Christus’ Kerk te doen verslappen, maar om ons te bewaren voor dat opleggen van een juk, dat niet het juk van Christus is.

### Officiële Berichten.

Met verhoging uit het Kerkblad van 3 Sept.

#### Classis Tiel.

Vergadering van de Classis Tiel op Woensdag 6 October D. V. te Geldermalsen, aanvang voormiddag 9½ uur.

Punten voor het Agendum gelieve men op te zenden aan den Actuaris der Classis, Da. A. P. Lanting te Gameren, uiterlijk tot 25 Sept. e. k.

Agendum voor de Classische Vergadering op 8 September 1897, om 10 uur v. m. te Amsterdam.

Schrijven namens de gehouden Provinciale Synode van Noord-Holland, met uitnodiging een deputaat te benoemen voor het Provinciaal Studiefonds.

Schrijven (met bijlage) van een broeder van de Gereformeerde kerk te Amsterdam A. namens meerdere broeders, omtrent het niet ontvangen van antwoord op een door hen ingezonden adres aan den Raad van die kerk.

Storting der collecten: (Artikel 16 van de Acta der Classische vergadering van 8 Maart 1893).

A. voor de Emeriti predikanten, predikantsweduwen- en weezen;

B. voor de Theologische School en de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit.

Classis Haarlem, te houden 14 September a. s.

Instructie van de kerk te Wormer:

„Behoort voor onvolwassen doopdelende attestatie te worden afgegeven, indien zij van woonplaats veranderen, zonder dat het gesin, waartoe zij behooren, vertrekt.”

Art. 41 Dordtsche Kerkenordening.

Regeling van vacature-beurten.

Inning van collecten.

Agendum der Vergadering van de Gereformeerde kerken der Classe Rotterdam, op Dinsdag 14 September 1897, in het kerkeraadgebouw Ammanstraat, Rotterdam.

Verzoek om advies inzake de toepassing van